

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 8^η Σεπτεμβρίου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Σειραδάκης -Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη - Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 1027/30.07.2020 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής προσφεύγων), που εδρεύει στο ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Πανεπιστήμιο ... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η με αρ. 41/10.07.2020 Απόφαση της αναθέτουσας αρχής που ελήφθη στην 170^η Συνεδρίαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου ... με την οποία εγκρίθηκε το από 07.07.2020 πρακτικό αξιολόγησης φακέλων, δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικών προσφορών, σύμφωνα με το οποίο ... α) απορρίφθηκε η προσφορά του για τις πανεπιστημιακές μονάδες της ... και β) η συνέχιση του διαγωνισμού για την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών του διαγωνισμού που προκηρύχθηκε με την υπ' αριθ. ...διακήρυξη (α/α ...), κα δη κατά το μέρος που απορρίπτει την προσφορά μου. Ομοίως ο προσφεύγων αιτείται την ακύρωση κάθε άλλης συναφούς προγενέστερης ή μεταγενέστερης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής που σχετίζεται με την ανωτέρω απόφαση και αναφέρεται στον διαγωνισμό που προκηρύχθηκε με την ανωτέρω διακήρυξη.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο e-παραβόλο σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 των άρθρων 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017, ύψους 751,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., αποδεικτικό τραπεζικής συναλλαγής της EUROBANK της 30.07.2020 για την πληρωμή του εν λόγω παραβόλου, και εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «*αυτόματη δέσμευση*»).

2. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με την με αρ. ...διακήρυξη προκήρυξε Δημόσιο Ανοιχτό Ηλεκτρονικό Δημόσιο Διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου ... για τις Μονάδες που βρίσκονται στην ... με συνολική εκτιμώμενη αξία 165.500,00 € , πλέον ΦΠΑ. Εν προκειμένω η υπό ανάθεση παροχή υπηρεσιών υποδιαιρείται σε 3 τμήματα με δικαίωμα υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα, όπου τα επίμαχα τμήματα με α/α 1 και 2 έχουν προϋπολογισθείσα αξία ύψους 62.900,00 € και 87.300,00 €, αντίστοιχα πλέον ΦΠΑ.

3. Επειδή, το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) με Α.Δ.Α.Μ. ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ....

4. Επειδή, ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθ. 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 30.07.2020 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 23.07.2020, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή, ο προσφεύγων, ως προσφέρων στην υπό στοιχείο 2 της παρούσας διαγωνιστική διαδικασία, θεμελιώνει πρόδηλο έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής, ως προς το μέρος που αφορά στην απόρριψη της προσφοράς του.

7. Επειδή, στις 05.08.2020 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή, με την με αρ. 1232/31.07.2020 Πράξη του Προέδρου του 7^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της.

9. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις με αρ. πρωτ. 7248/06.08.2020 απόψεις της, ήτοι εμπροθέσμως, επί της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. β της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016. Παράλληλα, με την με αρ. 7238/05.08.2020

Απόφαση της ανέστειλε τη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας έως την έκδοση απόφασης από την ΑΕΠΠ.

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση Προδικαστική Προσφυγή νομίμως και παραδεκτώως εισάγεται ενώπιον του 7^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, 360, και 362 του ν. 4412/2016 και του Π.Δ/τος 39/2017.

11. Επειδή, με την προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής εγκρίθηκε το από 7/7/2020 Πρακτικό αξιολόγησης των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικών προσφορών της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας και απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος με την αιτιολογία ότι «για τις πανεπιστημιακές μονάδες στην ..., η προσφορά παρεκκλίνει ουσιωδώς των απαιτήσεων της προκήρυξης, αφού δεν καλύπτει ούτε τον **κατ' ελάχιστο οριζόμενο στην διακήρυξη αριθμό ατόμων**, αλλ' ούτε τον **όρο περί ημερήσιου ωραρίου**, σύμφωνα και με την ρητή πρόβλεψη της παρ. **2.4..3.2**, «.... Όλοι οι όροι των τεχνικών απαιτήσεων που ορίζονται στην παρούσα Διακήρυξη είναι απαραίτατοι και ουσιώδεις και η οποιαδήποτε μη συμμόρφωση προς οιονδήποτε αυτών συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς ..». Συγκεκριμένα η τεχνική προσφορά της εταιρείας δεν συμφωνεί με τις προβλεπόμενες από την διακήρυξη προδιαγραφές και απαιτήσεις, αφού αυτή προσφέρει για την πόλη της ..., 3 εργαζόμενους X 6 ώρες (07:00 - 13:00) & 1 εργαζόμενο X 4 ώρες (13:00 - 17:00), για δε την πόλη ..., 3 εργαζόμενους X 6 ώρες (07:00 - 13:00) & 2 εργαζόμενους X 4 ώρες (13:30 - 17:30), ενώ η διακήρυξη στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II. Ειδική συγγραφή υποχρεώσεων απαιτεί στην παρ. 25. α Να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 7:00 π.μ. μέχρι 20:00 μ.μ. καθημερινά στις πόλεις ...& ένα (1) άτομο στην πόλη της ..., που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται την καθαριότητα όλων των κτιρίων (αιθουσών και κοινόχρηστων χώρων) για τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στις πόλεις ... (σελ.79)». Επίσης, αποφασίσθηκε « β) η συνέχιση του διαγωνισμού και η πρόσκληση των συμμετεχόντων για την αποσφράγιση των

οικονομικών προσφορών ύστερα από τη διαμόρφωση της βαθμολογία των εταιριών για κάθε μία πόλη ως εξής:.....». Σημειώνεται ότι η προσφορά του προσφεύγοντος κρίθηκε αποδεκτή για τη ....

12. Επειδή, ο προσφεύγων παραθέτει καταρχήν σχετικό ιστορικό συμπεριλαμβανομένης και προγενέστερης προδικαστικής προσφυγής του, ασκηθείσας στο πλαίσιο της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας όπου με την υπ' αριθ. 645/2020 απόφαση της Α.Ε.Π.Π ακυρώθηκε η προσβαλλόμενη (27/2020) απόφαση της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που είχε απορριφθεί η προσφορά του. Στη συνέχεια κατόπιν θεμελίωσης της συνδρομής των προϋποθέσεων παραδεκτού της προσφυγής του, ισχυρίζεται ότι «*Η εταιρεία μας για την σύνταξη της τεχνικής και οικονομικής της προσφοράς έλαβε υπόψιν της τόσο τις τεχνικές προδιαγραφές της υπ'αριθ. ...διακήρυξης αλλά και της με αριθ. πρωτ. 362/13-01-2020 διευκρίνηση, καθώς και την με αριθ. πρωτ. 341/10-01-2020 διευκρίνηση που εξέδωσε η αναθέτουσα αρχή. Γενικότερα οι αναθέτουσες αρχές μπορούν με την μέθοδο της παροχής διευκρινήσεων να τροποποιούν ουσιώδεις και δη, επί ποινή αποκλεισμού όρους της διακήρυξης (πχ τεχνικές προδιαγραφές), με τον όρο όμως ότι το πράττουν ενός της τασσόμενης εκ του νόμου προθεσμίας και υπό ευρεία δημοσιότητα. Μάλιστα το γεγονός ότι οι επίμαχες διευκρινήσεις δόθηκαν **εγκαίρως και επισήμως** μέσω του διαδικτυακού τόπου του εν θέματι διαγωνισμού (ΕΣΗΔΗΣ), συνεπάγεται ότι αυτές εντάχθηκαν στους όρους της υπ αριθ. ...διακήρυξης. Επί των συγκεκριμένων διευκρινήσεων δεν υπήρξε καμία αμφισβήτηση, άρα αυτό σημαίνει ότι έγιναν αποδεκτοί από τους οικονομικούς φορείς. Σύμφωνα με το άρθρο 25 α) των τεχνικών προδιαγραφών ορίζεται: Να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 07.00 πμ μέχρι 20.00 μμ καθημερινά στις πόλεις ...& ένα (1) άτομο στην πόλη της ..., που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται την καθαριότητα όλων των κτιρίων (αιθουσών και κοινοχρήστων χώρων) για τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στις πόλεις .... Σύμφωνα με την διευκρίνηση με αριθ.πρωτ. 362/13-01-2020: 5. Στο παράρτημα II - Ειδική συγγραφή υποχρεώσεων, περ. 25°, αναφέρεται ότι, Να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα*

από 07.00 πμ μέχρι 20.00 μμ καθημερινά στις πόλεις ...& ένα (1) άτομο στην πόλη της ..., που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται την καθαριότητα όλων των κτιρίων (αιθουσών και κοινοχρήστων χώρων) για τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στις πόλεις .... Η παρούσα παράγραφος, καθώς και το ωράριο, αφορά σε όλες τις πόλεις (Πανεπιστημιακές Μονάδες), **ΣΥΝΕΠΩΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ....** Σύμφωνα με την διευκρίνιση με αριθ. πρωτ. 341/10-01-2020: 4. Στην παρ.2, περ. 2.3.1 (σελ 32) της Διακήρυξης, Κριτήρια Ανάθεσης, στο σημείο Α4 αναφέρεται 'Α. Για την αξιολόγηση των προσφορών λαμβάνονται υπόψη κυρίως τα παρακάτω στοιχεία: 4. Το μέγεθος της εταιρείας (οικονομικά στοιχεία), το διαθέσιμο προσωπικό για την εκτέλεση του έργου **(θα εκτιμηθεί βάσει ανθρωποωρών για κάθε εβδομάδα)** και η φερεγγυότητα της επιχείρησης" Συνεπώς, το κριτήριο Α2 - Διαθέσιμο προσωπικό για την εκτέλεση του έργου, **θα εκτιμηθεί από τις συνολικές ανθρωποώρες για κάθε εβδομάδα.** Ωστόσο για την βαθμολογία του κριτηρίου Α3 - Ώρες εργασίες του προσωπικού ανά ημέρα θα ληφθεί υπόψη το σύνολο των ανθρωποωρών ανά ημέρα. **5. Από τις διατάξεις της διακήρυξης δεν προκύπτει αξιολόγηση των εργαζομένων, καθώς ο οικονομικός φορέας έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει το πρόγραμμα για την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας».** Σύμφωνα με το πρακτικό αξιολόγησης της αναθέτουσας αρχής (2^ο πρακτικό συνεδρίασης επιτροπής) σχετικά με την βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών ανά Πανεπιστημιακή Μονάδα για τα κριτήρια Α2 & Α3 : Όσον αφορά την βαθμολόγηση των κριτηρίων Α2 & Α3 (Πανεπιστημιακή Μονάδα ...) και οι δύο εταιρείες καλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις της διακήρυξης. Η εταιρεία SARP έχει προτείνει για την Πανεπιστημιακή Μονάδα της ... 1 άτομα X 8 ώρες = 8 ώρες ημερησίως και η εταιρεία μας έχει προτείνει 1 άτομο X 4 ώρες = 4 ώρες ημερησίως. Σύμφωνα με τα παραπάνω αναφερόμενα σχετικά με το καλυπτόμενο ωράριο του προσωπικού που απαιτείται σε κάθε πόλη (και με βάση τις διευκρινήσεις που έχουν δοθεί), **ορθώς η αναθέτουσα αρχή δεν απέρριψε,** αλλά βαθμολόγησε αντίστοιχα, ανάλογα με τις προσφερόμενες ώρες που πρότεινε κάθε οικονομικός φορέας. Δέχτηκε δηλαδή ότι, και βάση των διευκρινήσεων που η ίδια έδωσε, ότι ο κάθε οικονομικός φορέας θα πρέπει να

διαμορφώσει και να προτείνει τις εργατοώρες που ο ίδιος (ο οικονομικός φορέας) θεωρεί ότι καλύπτουν τις ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις και βάση αυτών να βαθμολογηθεί ανάλογα. **Σε διαφορετική περίπτωση και σύμφωνα με τις απαιτήσεις τις διακήρυξης για την Πανεπιστημιακή Μονάδα της ... απαιτούνται 13 ώρες, που σημαίνει ότι θα έπρεπε να είχαν απορριφθεί και οι δύο οικονομικοί φορείς, μην καλύπτοντας τις ελάχιστες απαιτήσεις ωρών.**

Όσο αφορά την βαθμολόγηση της εταιρείας μας για την πόλη της ..., ορθώς η εταιρεία μας έχει υπολογίσει τον προσφερόμενο αριθμό ωρών και ατόμων, βάση των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης και των διευκρινήσεων που η ίδια η αναθέτουσα έχει δώσει, χωρίς να παρουσιάζει καμία απόκλιση από τις τεχνικές προδιαγραφές. Ο ισχυρισμός της αναθέτουσας ότι δεν είναι δυνατή η κάλυψη του όρου της διακήρυξης (τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 07.00 πμ έως 20.00 μμ), δεν ευσταθεί και δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη, διότι αφενός σε κανένα σημείο της διακήρυξης δεν αναφέρεται ότι η παρουσία των συγκεκριμένων ατόμων θα πρέπει να είναι συνεχόμενη εντός του προτεινόμενου ωραρίου, αφετέρου βάση των διευκρινήσεων που δοθήκανε, κάθε οικονομικός φορέας έχει την δυνατότητα να προσαρμόσει το πρόγραμμα του για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, και να βαθμολογηθεί αντίστοιχα. Επίσης από το πρόγραμμα εργασίας που έχουμε υποβάλει δηλαδή 3 εργαζόμενους X 6 ώρες & 2 εργαζόμενους X 4 ώρες, προκύπτει πέραν κάθε αμφιβολίας ότι καλύπτουμε και τον αριθμό των ατόμων αλλά και των αριθμό των ωρών που απαιτούνται. **Η ίδια η αναθέτουσα αρχή στον πίνακα αξιολόγησης των κριτηρίων A2 & A3 δέχεται ότι η εταιρεία μας έχει καλύψει τις απαιτούμενες ώρες (26) αλλά και των αριθμό των ατόμων (5).** Όσον αφορά την βαθμολόγηση της εταιρείας μας για την πόλη της ..., ορθώς η εταιρεία μας έχει υπολογίσει τον προσφερόμενο αριθμό ωρών και ατόμων, βάση των τεχνικών προδιαγραφών της διακήρυξης και των διευκρινήσεων που η ίδια η αναθέτουσα έχει δώσει, χωρίς να παρουσιάζει καμία απόκλιση από τις τεχνικές προδιαγραφές. Ο ισχυρισμός της αναθέτουσας ότι δεν είναι δυνατή η κάλυψη του όρου της διακήρυξης (τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 07.00

πμ έως 20.00 μμ), δεν ευσταθεί και δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη, διότι αφενός σε κανένα σημείο της διακήρυξης δεν αναφέρεται ότι η παρουσία των συγκεκριμένων ατόμων θα πρέπει να είναι συνεχόμενη εντός του προτεινόμενου ωραρίου, αφετέρου βάση των διευκρινήσεων που δοθήκανε, κάθε οικονομικός φορέας έχει την δυνατότητα να προσαρμόσει το πρόγραμμα του για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, και να βαθμολογηθεί αντίστοιχα. Για το θέμα των δήθεν παραλείψεων όσο αφορά πχ την μηχανή απόφραξης, ή την μεθοδολογία καθαρισμού εξωτερικών χώρων, η εταιρεία μας έχει καταθέσει λεπτομερή τεχνική περιγραφή έργου, στην οποία περιγράφονται αναλυτικά όλα τα ανωτέρω. Συνεπώς, και για τους λόγους που ανωτέρω εκτίθενται, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

13. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της ισχυρίζεται ότι : «Σύμφωνα με το από 07/07/2020 πρακτικό συνεδρίασής της, η επιτροπή διενέργειας του ανοικτού τακτικού διαγωνισμού, με αριθμό διακήρυξης 13/2019, για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των κτιριακών εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου ... στις Πανεπιστημιακές Μονάδες στις πόλεις ..., ... & ..., για χρονικό διάστημα 12 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, την απόρριψη της προσφοράς της εταιρείας ..., καθώς η προσφορά παρεκκλίνει ουσιωδώς των απαιτήσεων της προκήρυξης, αφού δεν καλύπτει ούτε τον κατ' ελάχιστο οριζόμενο στην διακήρυξη αριθμό ατόμων, αλλά ούτε και του ημερήσιου ωραρίου για τις πόλεις της .... Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την παρ. 25 του παραρτήματος II της προκήρυξης, «ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 07:00πμ έως 20:00μμ καθημερινά στις πόλεις ...& ένα (1) άτομο στην πόλη της ... που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται.....». Η προσφεύγουσα εταιρεία στην προσφορά της διαθέτει, α) για την πόλη της ..., 3 εργαζομένους για έξι (6) ώρες ημερησίως με ωράριο από 07:00 έως 13:00 & έναν (1) εργαζόμενο για τέσσερις ώρες ημερησίως με ωράριο από 13:00 έως 17:00 και β) για την πόλη της ..., 3 εργαζομένους για έξι (6) ώρες ημερησίως με ωράριο από 07:00 έως 13:00 & έναν (1) εργαζόμενο για τέσσερις

ώρες ημερησίως με ωράριο από 13:00 έως 17:30. Από τα ανωτέρω εκτεθέντα είναι σαφές ότι δεν καλύπτεται η παρ. 25 του παρατήματος II της διακήρυξης η οποία απαιτεί ωράριο έως 20:00μμ ενώ σύμφωνα με την προσφορά της εταιρείας το ωράριο λήγει, για την πόλη της ... στις 17:00 ενώ για την πόλη της ... στις 17:30, ενώ από τις 13:00 παρέχει μόνο έναν (1) εργαζόμενο και στις δύο πόλεις. Σύμφωνα δε με τις συνολικές ώρες καθαριότητας, δεν καλύπτεται ο συγκεκριμένος όρος της διακήρυξης ακόμα και αν γίνει τροποποίηση του ημερήσιου ωραρίου. Καθώς το από 07/07/2020 πρακτικό της επιτροπής αποδέχθηκε η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου με την υπ' αριθμ. 41/10-07-2020 (ΑΔΑ: 6ΤΧΑ469Β7Δ-ΑΘΑ) απόφασή της στην 170η συνεδρίαση, θεωρούμε ότι, η με Γ.Α.Κ. Α.Ε.Π.Π. 1027/31-07-2020 προδικαστική προσφυγή της εταιρείας ..., πρέπει ν' απορριφθεί.».

14. Επειδή, η παρ. 1 του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. ....Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων ...».

15. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 53 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 « 1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : .....ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, ...καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης..».

16. Επειδή, στο άρθρο 121 «Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων» του ν. 4412/2016 ορίζεται: «1. Στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων τηρούνται οι ακόλουθες προθεσμίες:

α) Στην ανοικτή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε είκοσι δύο (22) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο ΚΗΜΔΗΣ. ....2. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει υπόψη, ιδίως, τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της σύμβασης και το χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, με την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στην παρ. 1.....5. Οι αναθέτουσες αρχές παρατείνουν την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Όταν, για οποιονδήποτε λόγο, πρόσθετες πληροφορίες, αν και ζητήθηκαν από τον οικονομικό φορέα έγκαιρα δεν έχουν παρασχεθεί το αργότερο τέσσερις (4) ημέρες πριν από την προθεσμία που ορίζεται για την παραλαβή των προσφορών.

β) Όταν τα έγγραφα της σύμβασης υφίστανται σημαντικές αλλαγές.

Η διάρκεια της παράτασης είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών που ζητήθηκαν ή των αλλαγών.

Όταν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν ζητηθεί έγκαιρα ή δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, δεν απαιτείται από τις αναθέτουσες αρχές να παρατείνουν τις προθεσμίες».

17. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται:

«2.1.1 Έγγραφα της σύμβασης

Τα έγγραφα της παρούσας διαδικασίας σύναψης είναι τα ακόλουθα: 2.....οι συμπληρωματικές πληροφορίες που τυχόν παρέχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας, ιδίως σχετικά με τις προδιαγραφές και τα σχετικά δικαιολογητικά.

2.1.3 Παροχή Διευκρινίσεων

Τα σχετικά αιτήματα παροχής διευκρινίσεων υποβάλλονται ηλεκτρονικά, το αργότερο μέχρι και δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών και απαντώνται αντίστοιχα στο δικτυακό τόπο του διαγωνισμού μέσω της Διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr, του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την ημερομηνία που έχει ορισθεί για την υποβολή των προσφορών. Αιτήματα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών - διευκρινίσεων υποβάλλονται από εγγεγραμμένους στο σύστημα οικονομικούς φορείς, δηλαδή από εκείνους που διαθέτουν σχετικά διαπιστευτήρια που τους έχουν χορηγηθεί (όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης) και απαραίτητα το ηλεκτρονικό αρχείο με το κείμενο των ερωτημάτων είναι ψηφιακά υπογεγραμμένο. Αιτήματα παροχής διευκρινίσεων που υποβάλλονται είτε με άλλο τρόπο είτε το ηλεκτρονικό αρχείο που τα συνοδεύει δεν είναι ψηφιακά υπογεγραμμένο, δεν εξετάζονται....

1.1.1 Κριτήριο ανάθεσης Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων: αναλυτική περιγραφή κριτηρίων:....

Η αξιολόγηση των προσφορών θα γίνει ανά ομάδα Πανεπιστημιακής Μονάδας.

Α. Για την αξιολόγηση των προσφορών λαμβάνονται υπόψη κυρίως τα παρακάτω στοιχεία: 1. Η συμφωνία των προσφερόμενων υπηρεσιών με τις τεχνικές προδιαγραφές, που καθορίζονται στη προκήρυξη και στα παραρτήματα αυτής. 2. Αποδεδειγμένη εμπειρία τεκμηριωμένη από τυχόν προϋπηρεσία σε χώρους ιδίου μεγέθους. 3. Η συνέπεια της επιχείρησης στην εκπλήρωση τόσο των συμβατικών της υποχρεώσεων, όσο και των υποχρεώσεων της εν γένει

προς τον Δημόσιο Τομέα. 4. Το μέγεθος της εταιρείας (οικονομικά στοιχεία), το διαθέσιμο προσωπικό για την εκτέλεση του έργου (θα εκτιμηθεί βάσει ανθρωποωρών για κάθε εβδομάδα) και η φερεγγυότητα της επιχείρησης. 5. Ο διατιθέμενος τεχνικός εξοπλισμός της επιχείρησης και η ποιότητα των υλικών καθαριότητας που θα χρησιμοποιηθούν. Β. Για την επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας -τιμής αξιολογούνται μόνον οι προσφορές που έχουν κριθεί ως τεχνικά αποδεκτές και σύμφωνες με τους λοιπούς όρους της προκήρυξης..... Η διαδικασία της οικονομοτεχνικής αξιολόγησης είναι η παρακάτω: Τα προαναφερόμενα στοιχεία αξιολόγησης, εκτός από την τιμή, κατατάσσονται σε δύο ομάδες: Ομάδα Τεχνικών Προδιαγραφών Ποιότητας και Απόδοσης, όπου περιλαμβάνονται τα στοιχεία: Α του παρόντος άρθρου. Ομάδα Τεχνικής Υποστήριξης και Κάλυψης, όπου περιλαμβάνονται τα στοιχεία: Β του παρόντος άρθρου. Ο συντελεστής βαρύτητας για κάθε ομάδα αντίστοιχα ορίζεται στον ακόλουθο Πίνακα 1. Όλα τα επί μέρους στοιχεία των ομάδων βαθμολογούνται αυτόνομα με βάση τους 100 βαθμούς. Η βαθμολογία των επί μέρους στοιχείων των προσφορών είναι 100 βαθμοί για τις περιπτώσεις που καλύπτονται ακριβώς όλοι οι απαραίτατοι όροι. Η βαθμολογία αυτή αυξάνεται έως 120 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι τεχνικές προδιαγραφές. Οι προσφορές που παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης έστω και σε ένα κριτήριο, απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε στοιχείου των ομάδων είναι το γινόμενο του επί μέρους συντελεστή βαρύτητας του στοιχείου επί τη βαθμολογία του και η συνολική βαθμολογία της κάθε προσφοράς είναι το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των στοιχείων και των δύο ομάδων. Η τελική βαθμολογία με βάση τα παραπάνω κυμαίνεται από 100 έως 120 βαθμούς. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς. Η βαθμολόγηση πρέπει να είναι πλήρως και ειδικά αιτιολογημένη και να περιλαμβάνει υποχρεωτικά, εκτός από τη βαθμολογία, και την λεκτική διατύπωση της κρίσης ανά κριτήριο. Η σταθμισμένη βαθμολογία του κάθε κριτηρίου θα προκύπτει από το γινόμενο του επιμέρους συντελεστή βαρύτητας επί τη βαθμολογία του, η δε

Αριθμός απόφασης: 1073/2020

συνολική βαθμολογία της προσφοράς θα προκύπτει από το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών όλων των κριτηρίων.

Η συνολική βαθμολογία της τεχνικής προσφοράς υπολογίζεται με βάση τον παρακάτω τύπο :

Η αξιολόγηση των προσφορών γίνεται με βάση τον ακόλουθο πίνακα:

Στοιχεία Αξιολόγησης   ....

Ομάδα Τεχνικών Προδιαγραφών, Ποιότητας και Απόδοσης

1. Αποδεδειγμένη εμπειρία τεκμηριωμένη από τυχόν προϋπηρεσία ιδίου μεγέθους.

2. Διαθέσιμο προσωπικό για την εκτέλεση του έργου.

3. Ώρες εργασίας του προσωπικού ανά ημέρα.

Ομάδα Τεχνικής Υποστήριξης και Κάλυψης

1. Η συνέπεια της επιχείρησης στην εκπλήρωση τόσο των συμβατικών της υποχρεώσεων, όσο και των υποχρεώσεών της εν γένει προς τον Δημόσιο Τομέα 2. Το μέγεθος της εταιρείας (οικονομικά στοιχεία), το διαθέσιμο προσωπικό για την εκτέλεση του έργου και η φερεγγυότητα της επιχείρησης.

3. Ο διατιθέμενος τεχνικός εξοπλισμός της επιχείρησης και η ποιότητα των υλικών καθαριότητας που θα χρησιμοποιηθούν. ....

Για κάθε κριτήριο θα πρέπει να αναφερθούν αναλυτικά στοιχεία τεκμηρίωσης. Σημειώνεται, ότι όλα τα παραπάνω που αποτελούν στοιχεία βαθμολόγησης θα πρέπει αναλυτικά να περιλαμβάνονται και να αναλύονται στην Τεχνική Προσφορά.

2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά

Η Τεχνική Προσφορά του υποψήφιου Οικονομικού Φορέα, υποβάλλεται

ηλεκτρονικά (μέσω ΕΣΗΔΗΣ), θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι (ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ-ΜΕΡΟΣ Α') & ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται...

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:.... θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ....

25.α) Να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα από **7:00 π.μ. μέχρι 20:00 μ.μ.** καθημερινά στις πόλεις ...& ένα (1) άτομο στην πόλη της ..., που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται την καθαριότητα όλων των κτιρίων (αιθουσών και κοινόχρηστων χώρων) για τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στις πόλεις ....

β) Να διαθέτει συνεργεία καθαρισμού ανά πάσα στιγμή, για να αντιμετωπίζονται απρόβλεπτες και έκτακτες ανάγκες καθαριότητας, που τυχόν προκύψουν, κατά τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης.

18. Επειδή, περαιτέρω, με το από 08.01.2020 έγγραφο ερώτημα παροχής διευκρινήσεων έτερου εν τέλει συμμετέχοντος οικονομικού φορέα τέθηκαν τα κάτωθι εν προκειμένω ερωτήματα μεταξύ άλλων: «4. Στη σελίδα 34 στον πίνακα αναφέρεται το στοιχείο αξιολόγησης Α3 «Ωρες εργασίας του προσωπικού ανά ημέρα» Το συγκεκριμένο κριτήριο αναφέρεται στις συνολικές ημερήσιες ώρες εργασίας του προσωπικού ανά πανεπιστημιακή μονάδα; 5) Δεδομένου πως στον πίνακα Β της σελίδας 83 ζητείται να διευκρινιστεί ο αριθμός των ατόμων που εργάζονται με διαφορετικά ωράρια εργασίας (8ώρο, 6ώρο, 4ώρο) παρακαλούμε διευκρινίστε αν τα ωράρια εργασίας του κάθε εργαζόμενου επηρεάζουν την αξιολόγηση και αν ναι πως την επηρεάζουν, παραδείγματος χάριν θα αξιολογηθεί το ίδιο αν εργάζονται 3 άτομα 8 ώρες την

ημέρα, 4 άτομα 6 ώρες την ημέρα ή 6 άτομα 4 ώρες την ημέρα;

Η αναθέτουσα αρχή με τις με αριθ. πρωτ. 341/10-01-2020 διευκρινήσεις της τις οποίες ανάρτησε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού απάντησε:

4. Στην παρ.2, περ. 2.3.1 (σελ 32) της Διακήρυξης, Κριτήρια Ανάθεσης, στο σημείο A4 αναφέρεται 'Α. Για την αξιολόγηση των προσφορών λαμβάνονται υπόψη κυρίως τα παρακάτω στοιχεία: 4. Το μέγεθος της εταιρείας (οικονομικά στοιχεία), το διαθέσιμο προσωπικό για την εκτέλεση του έργου (θα εκτιμηθεί βάσει ανθρωποωρών για κάθε εβδομάδα) και η φερεγγυότητα της επιχείρησης” Συνεπώς, το κριτήριο A2 - Διαθέσιμο προσωπικό για την εκτέλεση του έργου, θα εκτιμηθεί από τις συνολικές ανθρωποώρες για κάθε εβδομάδα.

Ωστόσο για την βαθμολογία του κριτηρίου A3 - Ωρες εργασίες του προσωπικού ανά ημέρα θα ληφθεί υπόψη το σύνολο των ανθρωποωρών ανά ημέρα.

5. Από τις διατάξεις της διακήρυξης δεν προκύπτει αξιολόγηση των ωραρίων των εργαζομένων, καθώς ο οικονομικός φορέας έχει την δυνατότητα να προσαρμόσει το πρόγραμμα για την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας.

Επίσης, σε συνέχεια έτερου ερωτήματος υποβληθέντος στις 13.01.2020 η αναθέτουσα αρχή απάντησε με το με αρ. πρωτ. 362/13.01.2020 έγγραφο της που ανάρτησε στις 14.01.2020 τα κάτωθι « Στο παράρτημα II - Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων, περ. 25 α, αναφέρεται ότι, «Να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 7:00 π.μ. μέχρι 20:00 μ.μ. καθημερινά στις πόλεις ...και ένα (1) άτομο στην πόλη της ..., που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται την καθαριότητα όλων των κτιρίων (αιθουσών και κοινόχρηστων χώρων) για τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στις πόλεις ...». Η παρούσα παράγραφος, καθώς και το ωράριο, αφορά σε όλες τις πόλεις (Πανεπιστημιακές Μονάδες), συνεπώς και στην ....

19. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε

ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

20. Επειδή η απάντηση της αναθέτουσας αρχής επί αιτήματος παροχής διευκρινήσεων για σαφή όρο της διακήρυξης στην οποία απλώς επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις της διακήρυξης, ουδεμία μεταβολή επιφέρει στον νομικό κόσμο και δεν υπόκειται ως πράξη μη εκτελεστή σε προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣΤΕ 426/2011) αλλά συνιστά επιβεβαιωτική πράξη στην οποία το θεσμικό όργανο εμμένει στην προηγούμενη ρύθμισή του που επαναλαμβάνεται στη νέα πράξη (βλ. και απόφαση ΑΕΠΠ υπ' αριθμ. 5/2018). Περαιτέρω, μόνο όταν με τις διευκρινίσεις αίρονται ανακρίβειες ή ασάφειες όρων ή μνημονευόμενων στη διακήρυξη στοιχείων αυτές συνιστούν πράξη εκτελεστή (πρβλ. ΣΤΕ Ε.Α. 473/2010, 758, 45/2008, 952/2007), καθώς οι εν θέματι διευκρινίσεις δεν επιβεβαιώνουν το περιεχόμενο της διακήρυξης αλλά το αποσαφηνίζουν παρέχοντας κάποιο κρίσιμο νέο στοιχείο που επηρεάζει τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς των συμμετεχόντων (πρβλ. Ε.Α. 474/2005, 532/2004).

21. Επειδή, ειδικότερα, όπως έχει κριθεί υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς περί διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακηρύξεως, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣΤΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑθ (αναστ.) 451/2014, 437/2013).

22. Επειδή, από τη νομολογία του ΔΕΕ προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να τροποποιήσει, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας

αναθέσεως, το περιεχόμενο των βασικών όρων του διαγωνισμού, στους οποίους έχουν καλόπιστα στηριχθεί οι ενδιαφερόμενοι επιχειρηματίες για να αποφασίσουν εάν θα υποβάλουν προσφορά ή εάν, αντιθέτως, δεν θα λάβουν μέρος στη διαδικασία συνάψεως της σχετικής συμβάσεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 10ης Μαΐου 2012, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C 368/10, EU:C:2012:284, σκέψη 55, και της 16ης Απριλίου 2015, Enterprise Focused Solutions, C-278/14, EU:C:2015:228, σκέψεις 27 έως 29). Πάντως, από τα ανωτέρω δεν συνάγεται ότι οποιαδήποτε τροποποίηση της συγγραφής υποχρεώσεων μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού θα ήταν, καταρχήν και σε κάθε περίπτωση, μη επιτρεπόμενη. Ως εκ τούτου, η αναθέτουσα αρχή έχει κατ' εξαίρεση τη δυνατότητα διορθώσεως ή συμπληρώσεως των δεδομένων της συγγραφής υποχρεώσεων των οποίων απαιτείται η απλή διευκρίνισή τους ή προς τον σκοπό της διορθώσεως πρόδηλων εκ παραδρομής λαθών, υπό την επιφύλαξη ότι ενημερώνει σχετικά το σύνολο των προσφερόντων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40) και σε κάθε περίπτωση υπό την επιφύλαξη της τηρήσεως των αρχών της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της ίσης μεταχειρίσεως καθώς και της υποχρεώσεως διαφάνειας. Η απαίτηση αυτή σημαίνει, πρώτον, ότι οι σχετικές τροποποιήσεις, καίτοι μπορεί να είναι σημαντικές, δεν πρέπει να είναι τόσο ουσιώδεις ώστε θα είχαν προσελκύσει δυνητικούς προσφέροντες οι οποίοι, σε περίπτωση που δεν υφίσταντο οι τροποποιήσεις αυτές, δεν θα ήταν σε θέση να υποβάλουν προσφορά. Δεύτερον, η εν λόγω απαίτηση συνεπάγεται ότι οι τροποποιήσεις αυτές πρέπει να αποτελούν αντικείμενο επαρκούς δημοσιότητας, κατά τρόπον ώστε να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και έχοντες τη συνήθη επιμέλεια δυνητικούς προσφέροντες η δυνατότητα να λάβουν γνώση των τροποποιήσεων αυτών υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και κατά το ίδιο χρονικό σημείο. Τρίτον, η ίδια απαίτηση προϋποθέτει επιπροσθέτως, αφενός, ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις πρέπει να έχουν επέλθει πριν από την εκ μέρους των προσφερόντων υποβολή των προσφορών, και, αφετέρου, ότι η προθεσμία για την υποβολή των εν λόγω

προσφορών πρέπει να παρατείνεται όταν οι τροποποιήσεις αυτές είναι σημαντικές (C-298/15, «Borta» UAB, ECLI:EU:C:2017:266 σκ.70-76 αλλά και προτάσεις της Γενικής Εισαγγελέως E. Sharpston σχετικά με την εν λόγω υπόθεση).

23. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228,σκ. 25 και απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

24. Επειδή, **ο προσφεύγων** ισχυρίζεται, ότι με την προσβαλλόμενη απόφαση μη νομίμως απορρίφθηκε η προσφορά του και τούτο διότι σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης (Παράρτημα II Ειδική Συγγραφή υποχρεώσεων περ. 25.α) και τις διευκρινήσεις που δόθηκαν από την αναθέτουσα αρχή σε κανένα σημείο της διακήρυξης δεν αναφέρεται **ότι η παρουσία των συγκεκριμένων** ατόμων θα πρέπει να είναι συνεχόμενη εντός του προτεινόμενου ωραρίου, αφετέρου βάση των διευκρινήσεων που δόθηκαν από την αναθέτουσα αρχή, κάθε οικονομικός φορέας έχει την δυνατότητα να προσαρμόσει το πρόγραμμα του για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, και να βαθμολογηθεί αντίστοιχα. Προς επίρρωση των ισχυρισμών του, ισχυρίζεται ότι τόσο η προσφορά του όσο και η προσφορά της εταιρείας SARP, κρίθηκαν αμφότερες αποδεκτές για τη ... παρότι δεν κάλυπταν το σύνολο των απαιτούμενων ωρών ημερησίως. Επομένως, μη νομίμως απορρίφθηκε η προσφορά του για την ... και την ....

Η αναθέτουσα αρχή στην προσβαλλόμενη αναγράφει ότι *η τεχνική προσφορά του «δεν συμφωνεί με τις προβλεπόμενες από την διακήρυξη προδιαγραφές και απαιτήσεις, αφού προσφέρει για την πόλη της ..., 3*

εργαζόμενους X 6 ώρες (07:00 - 13:00) & 1 εργαζόμενο X 4 ώρες (13:00 - 17:00), για δε την πόλη ..., **3 εργαζόμενους X 6 ώρες (07:00 - 13:00) & 2 εργαζόμενους X 4 ώρες (13:30 - 17:30)**, ενώ η διακήρυξη στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II. Ειδική συγγραφή υποχρεώσεων απαιτεί στην παρ. 25. α Να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 7:00 π.μ. μέχρι 20:00 μ.μ. καθημερινά στις πόλεις ...& ένα (1) άτομο στην πόλη της ..., που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται την καθαριότητα όλων των κτιρίων (αιθουσών και κοινόχρηστων χώρων) για τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στις πόλεις ... (σελ.79)» και επομένως πρέπει να απορριφθεί κατ' άρθρο 2.4.3.2.

Με τις οικείες απόψεις της, εμμένει στην αρχική αιτιολογία της περί απόρριψης της προσφοράς του προσφεύγοντος και ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων «**διαθέτει, α) για την πόλη της ..., 3 εργαζομένους για έξι (6) ώρες ημερησίως με ωράριο από 07:00 έως 13:00 & έναν (1) εργαζόμενο για τέσσερις ώρες ημερησίως με ωράριο από 13:00 έως 17:00 και β) για την πόλη της ..., 3 εργαζομένους για έξι (6) ώρες ημερησίως με ωράριο από 07:00 έως 13:00 & έναν (1) εργαζόμενο για τέσσερις ώρες ημερησίως με ωράριο από 13:00 έως 17:30.** Από τα ανωτέρω εκτεθέντα είναι σαφές ότι δεν καλύπτεται η παρ. 25 του παρατήματος II της διακήρυξης η οποία απαιτεί **ωράριο έως 20:00μμ ενώ σύμφωνα με την προσφορά της εταιρείας το ωράριο λήγει, για την πόλη της ... στις 17:00 ενώ για την πόλη της ... στις 17:30, ενώ από τις 13:00 παρέχει μόνο έναν (1) εργαζόμενο και στις δύο πόλεις. Σύμφωνα δε με τις συνολικές ώρες καθαριότητας, δεν καλύπτεται ο συγκεκριμένος όρος της διακήρυξης ακόμα και αν γίνει τροποποίηση του ημερήσιου ωραρίου.**

25. Επειδή, εν προκειμένω, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης περ. 25 α) του Παραρτήματος II «Ειδική Συγγραφή υποχρεώσεων» ορίζεται ότι «**Να διαθέτει τουλάχιστον δύο (2) άτομα από 07.00 πμ μέχρι 20.00 μμ καθημερινά στις πόλεις ...& ένα (1) άτομο στην πόλη της ..., που θα παρέχουν υπηρεσίες και θα επιμελούνται την καθαριότητα όλων των κτιρίων (αιθουσών και κοινοχρήστων χώρων) για τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου στις πόλεις ...**».

Περαιτέρω, στην Ομάδα Α των κριτηρίων αξιολόγησης/βαθμολόγησης υφίστανται κριτήρια που αφορούν τόσο στο **διαθέσιμο προσωπικό** για την εκτέλεση του έργου (κριτήριο Α.2 με συντελεστή 30%) όσο και στις **ώρες εργασίας** του προσωπικού ανά ημέρα (Κριτήριο Α.3 με συντελεστή ομοίως 30%).

Έτι περαιτέρω, σε ερώτημα οικονομικού φορέα εάν το κριτήριο Α3 «Ώρες εργασίας του προσωπικού ανά ημέρα» αναφέρεται στις συνολικές ημερήσιες ώρες εργασίας του προσωπικού ανά πανεπιστημιακή μονάδα, η αναθέτουσα αρχή απάντησε ότι θα ληφθεί υπόψη το σύνολο **των ανθρωποωρών ανά ημέρα**. Σε έτερο δε ερώτημα «εάν τα ωράρια εργασίας του κάθε εργαζόμενου επηρεάζουν την αξιολόγηση και αν ναι πως την επηρεάζουν, παραδείγματος χάριν θα αξιολογηθεί το ίδιο αν εργάζονται 3 άτομα 8 ώρες την ημέρα, 4 άτομα 6 ώρες την ημέρα ή 6 άτομα 4 ώρες την ημέρα» η αναθέτουσα αρχή απάντησε ότι «5. Από τις διατάξεις της διακήρυξης δεν προκύπτει **αξιολόγηση των ωραρίων των εργαζομένων**, καθώς ο οικονομικός φορέας έχει την δυνατότητα να προσαρμόσει το πρόγραμμα για την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας». Τέλος, με έτερη διευκρίνιση της η αναθέτουσα αρχή επιβεβαίωσε ότι η παρ. 25 του Παραρτήματος ΙΙ, καθώς και το ωράριο, αφορά σε όλες τις πόλεις (Πανεπιστημιακές Μονάδες), συνεπώς και στην ....

Επομένως, σε συνέχεια των ανωτέρω, καταρχήν προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή για τις πόλεις της ... και ... απαιτεί ως ελάχιστη προϋπόθεση αποδοχής της προσφοράς, τη διάθεση τουλάχιστον δύο (2) ατόμων από 07.00 πμ μέχρι 20.00 μμ. Εν προκειμένω, αφενός δεν αναφέρεται ότι **η παρουσία των συγκεκριμένων** ατόμων θα πρέπει να είναι συνεχόμενη εντός του προτεινόμενου ωραρίου, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, αφετέρου, με την με αρ. 341/10.01.2020 διευκρίνιση της, η αναθέτουσα αρχή ρητά απάντησε ότι **από τις διατάξεις της διακήρυξης δεν προκύπτει αξιολόγηση των ωραρίων των εργαζομένων**, καθώς ο οικονομικός φορέας έχει την δυνατότητα να προσαρμόσει το πρόγραμμα για την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας.

Ωστόσο, δεν δύναται βασίμως να υποστηριχθεί ότι η ανωτέρω

διευκρίνηση περί δυνατότητας των οικονομικών φορέων να προσαρμόζουν το πρόγραμμα για την παροχή των οικείων υπηρεσιών, εξικνείται έως του σημείου άρσης της ελάχιστης απαίτησης της διακήρυξης περί παροχής υπηρεσιών καθαριότητας από 7πμ έως 8μμ για την ... καθόσον από το τεθέν ερώτημα προς διευκρίνηση ΕΝΑΡΓΩΣ προκύπτει ότι η παρεχόμενη δυνατότητα προσαρμογής αφορά **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ** στο ωράριο ενός εκάστου εργαζομένου, όπου είναι αδιάφορο, κατά την αναθέτουσα αρχή, εάν έκαστος εργαζόμενος θα εργάζεται επί 4ωρης, 6ωρης ή 8ωρης καθημερινής βάσης και **ΟΥΔΟΛΩΣ** αφορά στην άρση της ελάχιστης απαίτησης περί συνολικών ημερήσιων ωρών παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, ήτοι 26, (2 άτομα x 13 ώρες καθημερινά) και κατ' ακολουθία το εύρος χρόνου παροχής των εν λόγω υπηρεσιών, εντός της ημέρας, απορριπτόμενων των οικείων ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Τα ανωτέρω επιρρωνύονται και από το γεγονός ότι σύμφωνα με το Κριτήριο Α.3 αξιολογούνται συνολικά οι ώρες εργασίας ανά ημέρα **ΚΑΙ ΟΧΙ** το ωράριο ενός εκάστου εργαζομένου σε συνδυασμό με το γεγονός ότι **ΡΗΤΑ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΑΙ** «Κριτήρια με βαθμολογία μικρότερη από 100 βαθμούς (ήτοι που δεν καλύπτουν/παρουσιάζουν αποκλίσεις από τις τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας) επιφέρουν την απόρριψη της προσφοράς», ήτοι ουδόλως αίρεται η ελάχιστη **ΑΠΑΙΤΗΣΗ** περί διάθεσης προσωπικού καθαριότητας **ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΔΥΟ ΑΤΟΜΑ** εντός ωραρίου 7πμ -8μμ, ανεξαρτήτως εάν έκαστο συγκεκριμένο άτομο έχει συνεχόμενη ή μη παρουσία. Οι υπηρεσίες παρέχονται συνεχόμενα από τουλάχιστον 2 άτομα.

ΔΗΛΑΔΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ πρέπει να παρέχονται για την ... και την **ΚΑΛΑΜΑΤΑ**, ως ελάχιστη απαίτηση, συνολικά τουλάχιστον 26 ώρες και 2 άτομα επί ποινή απόρριψης της προσφοράς εντός ωραρίου 7πμ-8μμ.

26. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου ο προσφεύγων για την πόλη της ... προσφέρει 3 εργαζόμενους X 6 ώρες (07.00 – 13.00) και 2 εργαζόμενους X 4 ώρες (13.30 – 17.30), ήτοι, ως ο ίδιος βασίμως ισχυρίζεται καλύπτει και τον αριθμό των ατόμων (2) αλλά και των αριθμό των ωρών (26)

που απαιτούνται από τη διακήρυξη, σύμφωνα με τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, παρά τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής και της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης που δεν εδράζονται στην εκ μέρους του υποβληθείσα προσφορά καθόσον προσέφερε πράγματι 3 εργαζομένους X 6 ώρες και 2 εργαζομένους επί 4 ώρες και όχι 1 x 4 ώρες. ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΟΜΩΣ, όπως ΒΑΣΙΜΩΣ ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή, το απαιτούμενο ωράριο παροχής υπηρεσιών καθόσον για την πόλη της ... **οι εκ μέρους του παρεχόμενες υπηρεσίες λήγουν στις 17:30 και όχι στις 20:00, όπως απαιτεί η διακήρυξη. Επομένως, ορθώς απορρίφθηκε η προσφορά του για την πόλη της ... και τούτο διότι οι προσφέροντες έχουν την δυνατότητα να προσαρμόζουν το πρόγραμμα ενός εκάστου εργαζομένου για την παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας ΟΧΙ ΟΜΩΣ να ΠΕΡΙΚΟΠΟΥΝ ΤΟ ΩΡΑΡΙΟ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.** Συνεπώς, όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, αν και η αιτιολογία έχει πλημμέλειες εντούτοις η πράξη είναι νόμιμη με άλλη αιτιολογία, το κύρος της πράξης δεν πάσχει ακυρότητα (ΣΤΕ 2239/1970, 4698/1988) εφόσον ορθώς απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος, ήτοι και με την ορθή αιτιολογία η προσβαλλόμενη είναι ορθή ως προς το διατακτικό της (βλ. Μ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ, *Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος*, εκδ. Σάκκουλα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 344 επόμε.).

27.Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, για την πόλη της ...Σ ο προσφεύγων προσφέρει 3 εργαζομένους X 6 ώρες (7.00 – 13.00) και 1 εργαζόμενο X 4 ώρες (13.00 – 17.00), ήτοι όπως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή οι εκ μέρους του προσφερόμενες ώρες υπολείπονται των ελάχιστων απαιτούμενων, αφού συνολικά προσφέρει 22 ώρες αντί 26, όπως απαιτεί η διακήρυξη και ομοίως δεν καλύπτει το απαιτούμενο ωράριο. Επομένως, ορθώς απορρίφθηκε η προσφορά του σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στη σκ. 25. Συνεπώς, όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία, αν και η αιτιολογία έχει πλημμέλειες εντούτοις η πράξη είναι νόμιμη με άλλη αιτιολογία, το κύρος της πράξης δεν πάσχει ακυρότητα

(ΣΤΕ 2239/1970, 4698/1988) εφόσον ορθώς απορρίφθηκε η προσφορά του προσφεύγοντος, ήτοι και με την ορθή αιτιολογία η προσβαλλόμενη είναι ορθή ως προς το διατακτικό της (βλ. Μ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟΣ, *Η αιτιολογία των διοικητικών πράξεων και ο ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος*, εκδ. Σάκκουλα-Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2012, σελ. 344 επόμε.).

28. Επειδή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι οι οικείοι ισχυρισμοί του για την αποδοχή της προσφοράς του για την ... και την ...πρέπει να γίνουν δεκτοί καθόσον η αναθέτουσα αρχή ορθώς δεν απέρριψε αλλά έκρινε αποδεκτές τις προσφορές τόσο του ιδίου όσο και του έτερου συμμετέχοντος οικονομικού φορέα για την Πόλη της ..., όπου απαιτούνταν 1 άτομο (7:00-20:00) ημερησίως και ο μεν προσφεύγων πρότεινε 1 άτομο X 4 ώρες = 4 ώρες ημερησίως και ο έτερος προσφέρων 1 άτομο X 8 ώρες = 8 ώρες ημερησίως, παρότι υπολείπονταν, αμφότεροι, των 13 ωρών που θα απαιτούνταν, αν ΗΤΑΝ ΒΑΣΙΜΗ η αιτιολογία απόρριψης της προσφοράς του.

29. Επειδή, το γεγονός ότι η αναθέτουσα αρχή δεν εφάρμοσε τους όρους που η ίδια καθόρισε στο σύνολο των επιμέρους τμημάτων της διακήρυξης που διέπονται από ΟΜΟΙΟΥΣ όρους, δεν δύναται νομίμως να καταστήσει αποδεκτή την προσφορά του προσφεύγοντος, και για τα επίμαχα τμήματα της ...Σ και της ..., χωρίς να θίγεται εκ μέρους της ΑΕΠΠ τήρηση της αρχής της νομιμότητας, και της δεσμευτικότητας των όρων της διακήρυξης. Ούτε νοείται ισότητα στην παρανομία (πρβλ. ΕΑ 43/2007, ΔΕΚ, απόφαση της 4.7.1985, CALVIN E. WILLIAMS, C-134/1984, Συλλ. 1985, σελ. 2225, σκ.14, ΠΕΚ απόφαση της 14.5.1998, SCAC Holding Ltd, T-327/94, Συλλ. 1998 σελ. II-01373, σκ. 160, η οποία επιβεβαιώθηκε με την απόφαση της 16.11.2000 του ΔΕΚ, C-297/98P, Συλλ. 2000, I-10101). Παράλληλα, η ΑΕΠΠ δεν δύναται να προβεί σε χειροτέρευση της θέσης του προσφεύγοντος καθόσον απαγορεύεται η *reformatio in peius* στην ενδικοφανή προσφυγή (ΣΤΕ 236/2016 5μ, 29/2017 7μ)», και να προβεί σε απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος και για την ΣΠΑΡΤΗ (αλλά και του έτερου συμμετέχοντος). ΟΥΤΕ μπορεί η ΑΕΠΠ να εκφύγει των οικείων προβαλλόμενων ισχυρισμών, βάσει του άρθρου 367 παρ. 5

ν. 4412/2016, όπως ισχύει. Επομένως, οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος περί αποδοχής της προσφοράς του στις πόλεις της ... και της ...Σ κρίνονται απορριπτέοι, κατά τα ως άνω.

Ωστόσο, όπως παγίως έχει κριθεί, συνιστά, έτερο ζήτημα η διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, βάσει της αρχής της νομιμότητας, να ανακαλέσει -, για λόγους που δεν δύνανται κατά τα ως άνω να κριθούν με την προσφυγή παραδεκτώς, εφόσον κρίνει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις- τυχόν παράνομη ατομική διοικητική πράξη (βλ. ΣΤΕ 4026/2008 αλλά και Απόφαση ΑΕΠΠ 790/2020).

30.Επειδή γίνεται δεκτή η εισήγηση.

31. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει να γίνει απορριφθεί η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή.

32. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 8 Σεπτεμβρίου 2020 και εκδόθηκε την 10 Σεπτεμβρίου 2020 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη